

Dybuk... powraca do Teatru Żydowskiego

dziennikteatralny.pl/artykuly/dybuk-powraca-do-teatru-zydowskiego.html

"Dybuk" - reż. Maja Kleczewska - Teatr Żydowski Warszawa

Po siedmiu latach „Dybuk” w reżyserii Mai Kleczewskiej powraca na scenę Teatru Żydowskiego. W rolach głównych ponownie zobaczymy Magdalenę Koleśnik i Piotra Stramowskiego. Zagramy pięć spektakli 6 i 7 oraz 12-14 kwietnia.

Premiera „Dybuka” w reżyserii Mai Kleczewskiej odbyła się 17 kwietnia 2015 roku, jeszcze na dawnej scenie Teatru Żydowskiego przy Placu Grzybowskim. Po jej utracie, „Dybuk” był grany w 2017 roku na gościnnej scenie TR w studio ATM. Po siedmiu latach, nadal bez własnego Teatru, ale powracamy z kultowym „Dybukiem” na scenę Klubu Dowództwa Garnizonu Warszawa.

Spektakl „Dybuk” oparty jest na należącym do klasyki dramatu żydowskiego tekście Szymona An-skiego, będącym jidyszowym „Romeo i Julią”, ludową legendą opowiadającą o duszy zmarłego ucznia jesziwy, wcielającej się w ciało ukochanej. Maja Kleczewska i Łukasz Chotkowski nadają tej historii szersze znaczenie, czyniąc z niej opowieść o złamanym przymierzu pomiędzy narodami i powracającej pamięci. Dramat An-skiego zostaje poszerzony o historie mieszkańców getta, a także ofiar i ocalałych z Holocaustu. Twórcy niemal dosłownie przywracają ich do życia, czyniąc widzialnymi, konfrontując współczesność z tymi, którzy odeszli, a trwale „przyłgnęli” do nas - żyjących. Istotą spektaklu jest powołanie na scenie Życia, które z racji swojego pochodzenia zostało przerwane. W dobie wciąż powracającego zagrożenia ideologiami totalitarnymi i wojnami, musimy przypominać o zamordowanych, o ich Życiu, by historia kolejny raz nie zatoczyła koła.

Popremierowy oddźwięk po „Dybuka” był ogromny. Oto tylko kilka wybranych recenzji:

- Przenikliwie mądre przedstawienie, ujawniające potencjał Teatru Żydowskiego, potwierdzające głęboki sens jego misji. Tomasz Miłkowski, aict.art.pl

Premierą "DYBUKA" w reżyserii Mai Kleczewskiej, wedle scenariusza reżyserki i Łukasza Chotkowskiego, Teatr Żydowski zainaugurował swoje 65-lecie. Powrót do klasycznego dramatu żydowskiego w nowatorskiej inscenizacji, wiążącej tragedię zakochanych z tragedią narodu, holocaustem i zagładą warszawskiego getta wpisał się idealnie w historię tego teatru. Żydowski, który w spektaklu staje się miejscem przecięcia historii i współczesności, oknem na czas miniony i punktem przyłgnięcia tego, co było, do tego, co jest i będzie, przegląda się w swojej tradycji, cieniach umarłych i tym, którzy przetrwali, nie wymazując z pamięci przeszłości.

- Dybuk to synteza przeciwieństw, zonglerka stylami i nastrojami. Demonstracja tego, do czego Teatr Żydowski okazuje się być zdolny. Witold Mrozek, Gazeta Stołeczna 2015

Aktorskie zwycięstwo odniosła w "Dybuku" Magdalena Koleśnik obsadzona gościnnie w roli Lei, panny młodej opętanej przez dybuka. Jest w jej roli przerysowanie dawnych gwiazd niemego kina i dzisiejszych horrorów, a jeszcze i nuta Golluma z hollywoodzkiej adaptacji Tolkiena. Koleśnik jest na przemian obsceniczna, potocznie naturalna i ironicznie zdystansowana. A jednocześnie nie pozwala sobie popłynąć w egzaltowane sceniczne szaleństwo, nie zagrywa się, cały czas panuje nad temperaturą swojego bycia na scenie.

- Ten spektakl to ciągłe zmiany tonacji, od rozwibrowanego startu do monumentalnego zakończenia, gdy wszyscy kładą się do grobów, z których tylko na chwilę ich wywołano. Przemysław Skrzydelski, W Sieci 2015

Dla Kleczewskiej "Dybuk" to przypowieść przestroga, która domaga się powtórzeń, do znudzenia, bo przypomina tragiczny cykl, który nadal zatacza koła. Jednym z takich cykli pozostaje Holocaust jako element pamięci wciąż nieprzetrawionej. To dlatego nawiedzana Lea grana nieprawdopodobnie organicznie przez Magdalenę Koleśnik zyskuje inne, możliwe przecież wcielenia. Fenomenalny jest moment, kiedy to Gołda Tencer, dyrektorka i legenda sceny przy pl. Grzybowskiem, wprost do publiki mówi o biografiach jej bliskich i tych związanych z tym teatrem - w końcu w tak pomyślanej przestrzeni każdy może wejść, stanąć lub usiąść i wyrzucić z siebie przeszłość.

- Zamierzeniem twórców było odejście od stereotypowych wyobrażeń na temat żydostwa, żydowskiej kultury i tradycji. Wiesław Kowalski, teatrdlawas.pl

Kleczewska, wykorzystując wielopokoleniowy zespół Teatru Żydowskiego i jego doświadczenia zawodowe i osobiste, nie próbuje sprzeniewierzać się (...) żydowskiej tradycji, kulturze i duchowości. Z drugiej strony widać jak na dłoni, że zamierzeniem twórców było jak najdalsze odejście od stereotypowych wyobrażeń na temat żydostwa, żydowskiej kultury i tradycji (...).

—

Dybuk w przekładzie Michała Friedmana

Premiera: 17.04.2015

Wznowienie: 06.04.2024

Twórcy:

Reżyseria: Maja Kleczewska

Scenariusz sceniczny: Maja Kleczewska i Łukasz Chotkowski

Dramaturgia: Łukasz Chotkowski

Muzyka: Stefan Węglowski

Scenografia, światła, video: Wojciech Puś

Kostiumy: Konrad Parol

Asystent reżysera: Jędrzej Piaskowski

Obsada:

Magdalena Koleśnik

Piotr Stramowski

Gołda Tencer

Marcin Błaszak, Piotr Chomik, Ewa Dąbrowska, Genady Iskhakov, Joanna Przybyłowska, Henryk Rajfer, Rafał Rutowicz, Wanda Siemaszko, Piotr Sierecki, Barbara Szeliga, Dawid Szurmiej, Ewa Tucholska, Jerzy Walczak, Marek Węglarski.

Ewa Wojciechowska

Teatr Żydowski w Warszawie

28 marca 2024

Spektakle

"Dybuk" - reż. Maja Kleczewska - Teatr Żydowski w
Warszawie

Teatry

Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich w
Warszawie

